

รายงานทางสังคมในภาคใต้ของประเทศไทย

นางสุนนัช จิตพิทักษ์ (ประทุมคีรี)

006002

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสังคมวิทยามหาบัณฑิต

แผนกวิชาสังคม

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2520

SOCIAL DISTANCE IN SOUTHERN THAILAND

MRS. SUMANAT JITPITUK

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
For the Degree of Master of Arts (Sociology)

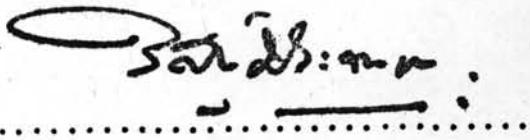
Department of Social Studies

Graduate School

Chulalongkorn University

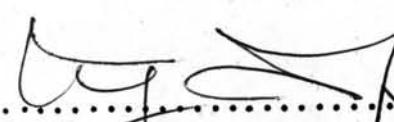
1977

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น^๑
ส่วนหนึ่งของการศึกษาความหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

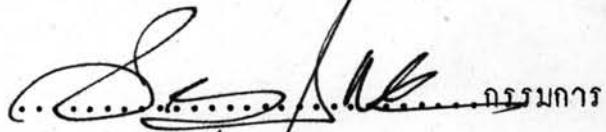

(ศาสตราจารย์ ดร.วิชัย ประจวนเหมาะ)

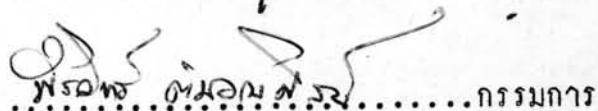
คณบดี

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์ ประธานกรรมการ

(ศาสตราจารย์ ดร.พัทยา สายหู)

 กรรมการ

(ศาสตราจารย์ จุรุษ อุไรพ)

 กรรมการ

(ดร. พิรัศพ คำนำณศิลป์)

อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย : ดร. พิรัศพ คำนำณศิลป์

ลิขิตรหัสของบัณฑิตวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์เรื่อง ระยะทางทางสังคมในภาคใต้ของประเทศไทย

โดย นางสุมนัส จิตพิทักษ์ (ประทุมคิรี)

แผนกวิชา สังคม

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ระยะทางทางสังคมในภาคใต้ของประเทศไทย

ชื่อ นางสุนนัส จิตพิทักษ์ (ประทุมคิรี) ແນກວิชาສังคม

ปีการศึกษา 2519

หน้า ๑๘

การวิจัยนี้มุ่งหมายที่จะศึกษาระยะทางทางสังคมที่นักศึกษาจำนวน 460 คน ของมหาวิทยาลัย 2 แห่งในภาคใต้ของประเทศไทย มีต่อกลุ่มนี้ 32 กลุ่ม การศึกษานี้ใช้มาตรวัดระยะทางทางสังคมที่คัคเปลงแก้ไขมาจากการกัส ตัวแปรกำหนดที่สำคัญมี เพศ อายุ ศาสนา ภูมิลำเนา และภูมิหลังของครอบครัว ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานไว้ 4 ข้อ pragmatism วิจัยสรุปได้ว่า

1) เป็นไปตามสมมติฐาน พนวจเพศหญิงมีความสัมพันธ์ทางสังคมเป็นระยะทางใกล้กว่าเพศชายมี (เพศหญิง S.C.D. = 3.34, เพศชาย S.C.D. = 3.04) ความนัยสำคัญที่ระดับ .40

2) ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ว่านักศึกษาจากภาคใต้จะมีร้อยละทางทางสังคมคือคนที่นับถือศาสนาพุทธใกล้เคียงกับคนที่นับถือศาสนาอิสลาม การวิจัยพบว่าร้อยละทางทางสังคมที่นักศึกษาจากภาคใต้มีค่าอนุสลิมใกล้กว่าที่นับถือพุทธศาสนา (ค่าอนุสลิม S.C.D. = 2.2, ค่าพุทธศาสนา S.C.D. = 1.2) ความแตกต่างนี้ยังสำคัญที่ระดับ .01

3) เปรียบเทียบกับการวิจัยเมื่อ พ.ศ. 2508 โดยโคงิต แล้ว พบร้า
นักศึกษามีระยะทางทางสังคมอยู่ปัจจุบันและเมื่อกัน ใกล้ชื่น คือ พ.ศ. 2508 S.C.D.
ต่อไป = 1.8 และเป็นลำดับที่ 2 ในจำนวนกลุ่มชน 28 กลุ่ม พ.ศ. 2519
S.C.D. ต่อไป = 2.9 เป็นลำดับที่ 9 จากกลุ่มชน 32 กลุ่ม ส่วน S.C.D.

ก่อเมริกันนั้น เมื่อ พ.ศ. 2508 = 1.8 เป็นลำดับที่ 4 แต่ใน พ.ศ. 2519
S.C.D. ก่อเมริกัน = 3.1 และเป็นลำดับที่ 14

4) เป็นไปตามสมมติฐานคือ นักศึกษามีความสัมพันธ์ทางสังคมต่อเข้มร เป็น
ระยะทางที่ใกล้กว่าที่เคยวิจัยไว้เมื่อ พ.ศ. 2508 (S.C.D. = 4.2 แทนที่
4.7) แต่ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ว่า นักศึกษามีความสัมพันธ์ทางสังคมต่อเวียดนาม
เป็นระยะทางที่ใกล้ขึ้น เพราะจากการวิจัยพบว่าระยะทางทางสังคมใกล้ขึ้นจากเดิม
(S.C.D. = 4.3 แทนที่ 3.1) และเวียดนามยังเป็นกลุ่มชนที่นักศึกษามีความสัมพันธ์
ทางสังคมใกล้ที่สุด ในจำนวน 32 กลุ่มค่วย

Thesis Title Social Distance in Southern Thailand

Name Sumanat Jitpituk Department of Social Studies

Academic Year 1976

ABSTRACT

Through the use of a modified Bogardus Social Distance Scale, this study attempts to measure the attitudes of southern university students toward 32 cultural and political groups. Social Distance Scores for the group of students were determined and were also classified by sex, age, religion, residence and family backgrounds.

Four hypotheses were formulated and tested in this study and the results are as follows:

1) The data supported the hypothesis that women showed higher score (3.34) than men (3.04) and the difference was significant at .10 level.

2) The hypothesis that there was no difference in social distance scores between Buddhists and Moslems was rejected. The data indicated that the scores were 2.2 and 1.2 for Moslems and Buddhists respectively; and the difference was significant at .01 level.

3) In contrasting with Cowgill's study in 1965, this research showed that the students reacted unfavorably toward the Japanese and the Americans. In terms of scores, they were 2.9 for the Japanese and 3.1 for the Americans as compared with 1.8 for both countries in Cowgill's research.

4) The data also gave partial support to the hypothesis that Cambodians received somewhat lower score than did in 1965 (4.2 instead of 4.7). This research, however, did not agree with Cowgill's findings that the students showed more favorable social distance responses to the Vietnamese. The results of this study indicated that the students showed negative attitudes toward the Vietnamese and that the score was highest among the 32 nationalities (4.3).

กิติกรรมประกาศ

การเสนอวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้รับแรงผลักใจจากการสอนของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิทยา สุวรรณะชฎา และได้รับความกรุณาจากอาจารย์ ดร. พีระลีหิรัญ คำนวนศิลป์ ที่รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาและควบคุมการวิจัย ศาสตราจารย์ ดร. พิทยา สายหู ประธานกรรมการ และ ศาสตราจารย์ จรุณ สุภาพ กรรมการ อีกทั้ง อาจารย์ ดร. สุนทร์ โคงิน ที่กรุณาให้ยืมหนังสือที่หายากในเมืองไทย พร้อมทั้งให้คำแนะนำอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ ทำให้การวิจัยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้วิจัยขอถวายชัย ในการนำเสนอวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นอย่างยิ่ง และขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ทุกท่าน เป็นอย่างสูง

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ที่มีส่วนช่วยเหลือเกื้อกูลและให้ความสำคัญในการทำวิจัย ครั้งนี้ นับตั้งแต่เริ่มดำเนินการไปจนถึงขั้นสุดท้ายของการวิจัย อาทิเช่น อาจารย์อุมาพร จิเล็ค (คัคโนกาส) ที่ช่วยคิดคอกับ Mr. Bruno Jau ถ่ายเอกสารจากสหราชอาณาจักร ให้ในเวลาอันรวดเร็ว คุณเบญจกุล จีนาพันธุ์ แห่งศูนย์เอกสารประจำประเทศไทย อาจารย์ และเจ้าหน้าที่แผนกทะเบียนมหาวิทยาลัยศรีนครินทร์ วิโรจน์ สงขลา และมหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี อาจารย์พากศรี หงส์นาค แห่งมหาวิทยาลัยศรีนครินทร์ บางเขน นิสิตนักศึกษาที่เป็นตัวอย่างประ瘴กร คุณฤทธิ์ พุ่มคนครึ่ง ช่วย เชียนโปรแกรมเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ศูนย์บริการคอมพิวเตอร์ ศูนย์กลางกรมมหาวิทยาลัย และที่สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ตลอดรวมไปถึงหน่วยงานและหานห่มให้คำแนะนำ ไว้ในที่นี้ แม้มีส่วนช่วยเหลือให้ผู้วิจัยสามารถเสนอวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้สำเร็จ

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอแสดงความขอบคุณอย่างลึกซึ้งต่ออาจารย์สมใจ จิตพิทักษ์ ที่ให้ความสนับสนุนช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจตลอดการทำวิทยานิพนธ์

สุมนัส จิตพิทักษ์

សេរបាយ

๙

บทคัดย่อภาษาไทย...	1
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	2
กิติกรรมประกาศ	3
รายการตารางประกอบ...	3
รายการภาพประกอบ	3
บทที่	
1. บทนำ...	1
✓ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
✓ ความนุ่งหมายของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	5
ข้อคดีของคน...	5
ความจำกัดของการวิจัย	5
✓ สมมติฐานในการวิจัย	6
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย...	16
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	17
✓ 2. ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	19
✓ 3. วิธีค่าเนินการวิจัย	41
ลักษณะของกลุ่มตัวอย่างประชากร...	41
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	53
การสร้างแบบสอบถาม...	53

การเก็บรวบรวมข้อมูล	54
การวิเคราะห์ข้อมูล	55
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	59-116
5. สรุปผลการวิจัยและขอเสนอแนะ	117
บรรณานุกรม	122
ภาคผนวก	128
ประวัติการศึกษา	130

รายการตารางประกอบ

ตารางที่

หนา

1. แสดงจำนวนนักศึกษาที่นับถือศาสนาคริสต์และอิสลาม แยกตามมหาวิทยาลัย และเพศ.....	42
2. แสดงจำนวนคัวอย่างประชากรที่นับถือศาสนาพุทธ แยกตามมหาวิทยาลัย และเพศ.....	43
3. แสดงจำนวนนักศึกษาที่เลือกมาเป็นคัวอย่าง แยกตามมหาวิทยาลัย ชั้นการศึกษา และ เพศ.....	44
4. อัตราส่วนรอยของกลุ่มคัวอย่าง แยกตามอายุ มหาวิทยาลัย และ เพศ....	45
5. อัตราส่วนรอยของกลุ่มคัวอย่าง แยกตามภูมิลำเนา มหาวิทยาลัย และ เพศ	46
6. อัตราส่วนรอยของกลุ่มคัวอย่าง แยกตามอาชีพของบิดา และ เพศ.....	48
7. อัตราส่วนรอยของกลุ่มคัวอย่าง แยกตามอาชีพของมารดา และ เพศ.....	48
8. อัตราส่วนรอยของกลุ่มคัวอย่าง แยกตามระดับการศึกษาของบิดา และ เพศ	49
9. อัตราส่วนรอยของกลุ่มคัวอย่าง แยกตามระดับการศึกษาของมารดาและ เพศ	50
10. อัตราส่วนรอยของกลุ่มคัวอย่าง แยกตามฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว และ เพศ.....	51
11. อัตราส่วนรอยของกลุ่มคัวอย่าง แยกตามการมีและไม่มีเพื่อนทางศาสนา และ เพศ.....	51
12. อัตราส่วนรอยของกลุ่มคัวอย่าง แยกตามการอยู่หอพักและไม่อยู่หอพัก....	52
13. อัตราส่วนรอยของกลุ่มคัวอย่าง แยกตามผู้มีอิทธิพลทางเศรษฐกิจใน-ครอบครัว.....	52
14. แสดงค่า Coefficient of Reproducibility (Rep.).....	61
15. แสดงรอยละและอันดับของเหตุผลในการเลือกคนบุคคลอื่น สำหรับกลุ่มคัวอย่างที่นับถือศาสนาพุทธ และกลุ่มคัวอย่างที่นับถือศาสนาอิสลาม.....	63

ตารางที่

หน้า

16.	แสงคงค่า S.C.R., S.C.D., และ S.C.Q. (Total).....	66
17.	แสงคงค่า S.C.D. ทั่มศอกกลุ่มชน 32 กลุ่ม แยกตามอายุ.....	70
18.	แสงคงค่า S.C.D. ทั่มศอกกลุ่มชน 32 กลุ่ม แยกตามชั้นการศึกษา.....	72
19.	แสงคงค่า S.C.D. ทั่มศอกกลุ่มชน 32 กลุ่ม แยกตามศาสนา ศึกษาบิคิ และศึกษาสกานารค.....	74
20.	แสงคงค่า S.C.D. ทั่มศอกกลุ่มชน 32 กลุ่ม แยกตามผู้มีอิทธิพลทาง- เศรษฐกิจในครอบครัว.....	76
21.	แสงคงค่า S.C.D. ทั่มศอกกลุ่มชน 32 กลุ่ม แยกตามฐานะทางเศรษฐกิจ ของครอบครัว (รายได้เป็นบาทต่อเดือน)	78
22.	แสงคงค่า S.C.D. ทั่มศอกกลุ่มชน 32 กลุ่ม แยกตามการอยู่หอพักและไม่ อยู่หอพัก.....	80
23.	แสงคงค่า S.C.D. ทั่มศอกกลุ่มชน 32 กลุ่ม แยกตามการมีเพื่อนและไม่มี เพื่อนทางศึกษา.....	82
24.	แสงคงค่า S.C.D. ทั่มศอกกลุ่มชน 32 กลุ่ม แยกตามการศึกษาและอาชีพ ของบิคิ.....	84
25.	แสงคงค่า S.C.D. ทั่มศอกกลุ่มชน 32 กลุ่ม แยกตามการศึกษาและอาชีพ ของนารค.....	86
26.	แสงคงค่า S.C.D. (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ทั่มศอกกลุ่มชน 32 กลุ่ม แยกตามเพศ.....	88
27.	แสงคงค่า S.C.D. ทั่มศอกกลุ่มชน 32 กลุ่ม แยกตามภูมิลำเนาเป็นภาค	90
28.	แสงคงค่า S.C.D. ที่เกิดจากกลุ่มตัวอย่าง 452 คน ทั่มศอกกลุ่มชน 32 กลุ่ม เรียงลำดับใกล้-ไกล.....	94

ตารางที่

หน้า

29. เปรียบเทียบ Rank Order และ S.C.D. จากการวิจัยในปี พ.ศ. 2508 ($N=242$) และปี พ.ศ. 2519 ($N=452$)..... 95
30. แสดงการเปลี่ยนแปลงของค่าเฉลี่ย S.C.D. ในช่วง 11 ปีที่ผ่านมา.... 96

รายการภาพประกอบ

- ภาพแสดงการนำเสนอข้อมูลเป็น S.C.R., S.C.D., และ S.C.Q. 68